

گزارش صورتجلسه

عنوان جلسه: کمیسیون معدن و صنایع معدنی

روز: شنبه

تاریخ: ۱۴۰۴/۱۱/۱۱

حاضرین در جلسه:

جناب آقای شرافت، رئیس محترم کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی یزد
 جناب آقای خالقیه، عضو محترم هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یزد
 جناب آقای فرشادپور، عضو محترم هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی یزد
 جناب آقای بهرامن، نائبرئیس محترم اتاق بازرگانی ایران
 جناب آقای علمدار، معاون محترم هماهنگی امور اقتصادی و گردشگری استانداری یزد
 جناب آقای صادقیان، مدیرکل محترم اداره کل صمت استان یزد
 جناب آقای اولیا، رئیس محترم دبیرخانه برنامه هفتم سازمان مدیریت برنامه ریزی استان یزد
 جناب آقای کوهساری، رئیس محترم نظام مهندسی معدن استان یزد
 جناب آقای کلانتر، رئیس محترم خانه صنعت، معدن و تجارت استان یزد
 جناب آقای نجفی یزدی، نایب رئیس محترم خانه معدن استان یزد
 جناب آقای عظیمی، عضو محترم هیئت مدیره خانه معدن استان یزد
 جناب آقای افضلپور، عضو محترم هیئت مدیره خانه معدن ایران
 جناب آقای حیدرزاده، عضو محترم هیئت مدیره خانه معدن استان یزد
 جناب آقای فلاح تفتی، عضو محترم هیئت مدیره خانه معدن استان یزد
 جناب آقای اکبریان، عضو محترم کمیسیون معدن اتاق ایران
 جناب آقای ایرانی زاده، مدیر محترم بازرگانی شرکت پایا فولاد کویر یزد
 جناب آقای جباری، عضو محترم کمیسیون معدن اتاق ایران
 جناب آقای حیدری، رئیس محترم کمیسیون معادن اتاق اراک
 جناب آقای رستگار، دبیر محترم کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی اصفهان
 جناب آقای زاده رحمانی، مدیر محترم هلدینگ آریا فاتح خاورمیانه در استان یزد
 جناب آقای سروش، رئیس محترم اتحادیه تولیدکنندگان محصولات معدنی
 جناب آقای شکوری، عضو محترم کمیسیون معدن اتاق ایران
 جناب آقای صمدی، دبیر محترم انجمن ذغال سنگ ایران
 جناب آقای عسکرزاده، دبیر محترم انجمن سنگ آهن ایران
 جناب آقای غرقی، عضو محترم کمیسیون معدن اتاق ایران
 جناب آقای ملایی، دبیر محترم خانه معدن استان یزد

جناب آقای وهاب زاده، عضو محترم کمیسیون معدن اتاق ایران
سرکار خانم نیک و وظیفه، دبیر محترم اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایران
سرکار خانم اصفهانی، دبیر محترم کمیسیون معادن اتاق ایران

دستور جلسه:

۱. بررسی راهکارهای صیانت از سود ترجیهی معادن در زنجیره آهن و فولاد
۲. بررسی چالش معادن استان در بخش حقوق دولتی و حریم

خلاصه مذاکرات:

محمدرضا بهرامن نایب رئیس اتاق بازرگانی با انتقاد از مفهوم حریم در فعالیتهای معدنی گفت: اساساً حریم در معدن معنا ندارد؛ چراکه حریم به معنای جا گذاشتن بخشی از ماده معدنی است و این موضوع از نظر زمین شناسی و مهندسی قابل قبول نیست. وی تأکید کرد: به جای استفاده از تعابیری مانند فاصله یا عددگذاری برای حریم، باید صراحتاً از مفهوم «حریم صفر» استفاده شود تا هم از نظر فنی شفاف باشد و هم در شورای عالی معادن قابلیت دفاع و اجرا داشته باشد. بهرامن خاطرنشان کرد: راه حل اختلافات معدنی، تعریف و اجرای طرحهای بهره برداری مشترک است؛ تجربه موفق این رویکرد در استانهایی مانند کرمانشاه و همچنین معادن عباس آباد و باقرآباد نشان می دهد که با طرح مشترک، بسیاری از چالشها قابل حل است. وی با اشاره به شرایط توپوگرافی و معادن پلی متال گفت: حتی در مناطقی با توپوگرافی خاص مانند درهها نیز نمیتوان فعالیت معدنی را متوقف کرد، چراکه در بسیاری از موارد، ذخایر اصلی دقیقاً در همین مناطق قرار دارند. بنابراین باید با انجام اکتشاف، حفاری و ارائه طرح بهره برداری علمی، مسیر استفاده بهینه از ذخایر معدنی کشور را هموار کنیم.

بهرام شکوری، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران با بیان اینکه بخش قابل توجهی از ذخایر معدنی کشور در محدودههای موسوم به حریم قرار دارد، تصریح کرد: تعریف فاصلههایی مانند ۲۵۰ متر یا حتی ۳۰ متر میان محدودههای معدنی، عملاً باعث حبس شدن ماده معدنی و جلوگیری از بهره برداری بهینه از ذخایر می شود، در حالی که تجربه جهانی نشان می دهد با حریم صفر نیز میتوان فعالیت معدنی ایمن و اصولی داشت. شکوری با تأکید بر ضرورت اصلاح نگاه به موضوع حریم معادن گفت: پیشنهاد ما این است که موضوع حریم صفر به عنوان یک مصوبه پیگیری شود و با اتکا به گزارشهای تطبیقی موجود، این مسئله از طریق شورای عالی معادن به تصویب برسد. در این مسیر، کمیسیون معدن و صنایع معدنی و صنایع معدنیاتاق ایران و کمیسیون معدن و صنایع معدنی و صنایع معدنیاتاق بازرگانی یزد می توانند به صورت مشترک این موضوع را دنبال کنند تا به یک نتیجه عملیاتی و قابل اجرا در کشور برسیم.

حمیدرضا شرافت، رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی و صنایع معدنی اتاق بازرگانی یزد، با اشاره به چالشهای فعالان معدنی استان گفت: در شرایط کنونی، بسیاری از مشکلات بخش معدن را با حمایت استان می توانیم حل کنیم، اما رسیدگی به مسائل در سطح ملی و تهران ماهها و شاید سالها به طول انجامد. با توجه به اهمیت معدن در مسئولیتهای اجتماعی و تأمین نیازهای کشور، توقع از فعالان این بخش بسیار بالاست، در حالی که آنها با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می کنند. امیدواریم با همکاری و هم اندیشی، بتوانیم از سد این مشکلات عبور کنیم. وی در ادامه به چالشهای قیمت گذاری در استان اشاره کرد و گفت: اکثر شرکتهای فولادی یزد با قیمت های دستوری و چالش های ناشی از آزاد شدن قیمت سوخت و افزایش هزینه ها مواجه هستند.

جلساتی با انجمن‌های مختلف برگزار شده تا قیمت‌ها عادلانه‌تر شود و از دستورالعمل‌های دستوری خارج شود، چرا که این موضوع برای سال آینده اهمیت ویژه‌ای دارد و در غیر این صورت شرکت‌هایی که تنها معدن‌دار هستند با مشکل مواجه خواهند شد.

محمدعلی حاجی‌زاده، دبیر کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی یزد، با اشاره به فضای حاکم بر بخش معدن استان گفت: در سطح استانی تعاملات خوبی شکل گرفته، اما زمانی که مطالبات فعالان معدنی به سطح ملی منتقل می‌شود، آن‌گونه که باید و شاید مورد توجه قرار نمی‌گیرد و همین موضوع چالش‌هایی را برای این بخش ایجاد کرده است. حاجی‌زاده با بیان اینکه پیگیری مسائل اولویت‌دار بخش معدن استان از جمله ساماندهی حریم معدن، حقوق دولتی، سوخت معادن عمده در دستور کار این کمیسیون قرار دارد، اظهار کرد: تلاش ما بر این است که مطالبات پرتکرار و مهم استان و فعالان معدنی را شناسایی کرده و بخشی از این مسائل را از طریق شورای عالی معادن به سمع و نظر مسئولان مربوطه برسانیم.

شودب جباری، عضو کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به چالش‌های جدی معادن سنگ‌های ساختمانی گفت: موضوع حقوق دولتی در این بخش به یک معضل جدی تبدیل شده است. در حالی که در معادن فلزی، معیارهایی مانند عیار و وزن مبنای محاسبه قرار می‌گیرد، در بخش سنگ‌های ساختمانی، رویه‌های فعلی قیمت‌گذاری باعث فشار شدید بر معادن کوچک شده است. وی افزود: متأسفانه عملکرد کمیته‌های کشف قیمت در استان‌ها به‌گونه‌ای بوده که معادن کوچک یکی پس از دیگری در حال تعطیلی هستند. جباری همچنین نسبت به تخلفات احتمالی در مزایده‌های معدنی هشدار داد و اظهار کرد: اخیراً شاهد ثبت شرکت‌هایی هستیم که بدون اهلیت فنی و سابقه معدنی، در مزایده‌ها شرکت می‌کنند و امتیازهای بالایی به دست می‌آورند. مستنداتی در این زمینه تهیه و ارسال شده که نشان می‌دهد برخی شرکت‌ها با سرمایه اولیه ناچیز و در مدت‌زمان کوتاه، به‌صورت غیرمعارف امتیازهای ۲۰۰ تا ۳۰۰ را کسب کرده‌اند.

سجاد غرقی، نایب‌رئیس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی ایران، با تأکید بر نقش سرمایه اجتماعی در بخش معدن گفت: حضور فعالان معدنی از استان‌های مختلف کشور از جمله آذربایجان غربی، کردستان، کرمان، اصفهان، مرکزی، خراسان و سایر استان‌ها نشان‌دهنده سرمایه اجتماعی ارزشمند این بخش است که باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد. وی افزود: رویکرد بخش معدن تغییر کرده و امروز دیگر صرفاً مطالبه‌گر نیست، بلکه به یک بخش تصمیم‌ساز تبدیل شده است، بخش معدن، فراتر از تقسیم‌بندی‌های دولتی، شبه‌دولتی یا خصوصی، یک بخش واحد است که باید بر اساس واقعیت‌های اقتصادی و عقلانیت تصمیم‌سازی شود؛ به‌ویژه در شرایطی که اقتصاد رانتی و توزیع منابع ارزان دیگر امکان‌پذیر نیست. وی با اشاره به موضوع حریم معدن گفت: در این حوزه، صرف مخالفت یا طرح کلی انتقاد کفایت نمی‌کند؛ لازم است پیشنهادهای مشخص و دستورالعمل‌های اجرایی تدوین شود تا محل گفت‌وگو و چانه‌زنی با دولت، بندهای دقیق و کارشناسی‌شده باشد. غرقی افزود: پس از جنگ اخیر نیز چند مصوبه مهم در حوزه معدن به تصویب رسید، از جمله در زمینه مواد ناریه و محاسبه حقوق دولتی بر مبنای استخراج واقعی. این رویکرد که تا پیش از این یک تابو محسوب می‌شد، برای مدت هشت ماه در سال ۱۴۰۴ اجرایی شد و ظرفیت مهمی برای اصلاحات آتی در این بخش ایجاد کرد.

مهرداد اکبریان، رئیس انجمن سنگ آهن ایران، با اشاره به اهمیت حفظ توازن در زنجیره تولید آهن و فولاد کشور گفت: طی سال‌های گذشته، سیاست‌گذاری‌ها به‌گونه‌ای بوده که معادن ملزم به تأمین نیاز زنجیره تولید داخل شده‌اند و صادرات از اولویت خارج شده، حتی برای آن محدودیت و عوارض وضع شده است؛ این در حالی است که اگر سلامت زنجیره تولید حفظ نشود، همواره برخی حلقه‌ها زیان‌ده و برخی دیگر منتفع خواهند بود. وی افزود: بررسی زنجیره آهن و فولاد نشان می‌دهد در مقاطع مختلف، نارضایتی

شدید در یک یا دو حلقه و رضایت در حلقه‌های دیگر وجود داشته که این موضوع بیانگر ضعف در مدیریت یکپارچه زنجیره است. تا پیش از بحران اخیر، شرایط تا حدی متعادل بود، اما با آغاز جنگ ۱۲ روزه، تصمیمی ناگهانی در بورس کالا و تغییر ضرایب پایه قیمت گندله، آن هم در شرایط تعطیلی و نبود امکان واکنش، موجب شد گندله‌سازان به‌طور جدی دچار زیان شوند. وی با رد نگاه منفی به صادرات گفت: صادرات نباید به‌عنوان یک امر مذموم تلقی شود. تولیدکننده زمانی که امکان فروش محصول خود در بازار داخل را ندارد، باید بتواند صادر کند. صادرات کنسانتره نیز ناشی از زیاده‌خواهی نبود، بلکه نتیجه مستقیم سیاست‌های نادرست قیمتی بود.

محمدحسین نجفی، نایب‌رئیس خانه معدن استان یزد، با انتقاد از نحوه محاسبه حقوق دولتی در معادن مزایده‌ای اظهار کرد: بر اساس رأی صادره در ۱۸ مهرماه ۱۴۰۱، در معادن مزایده‌ای تصریح شده که مواد مکشوفه جدید نیز مشمول درصد حقوق دولتی می‌شوند، در حالی که این موضوع کاملاً غیرعادلانه است. نجفی با تأکید بر مغایرت این رویه با قوانین بالادستی تصریح کرد: این تصمیم نه تنها با روح قانون معادن، بلکه با ماده ۱۴ قانون معادن و مفاد بخشنامه ۱۲۱ جامع معدنی نیز مغایرت صریح دارد. از منظر فنی، حقوقی و حتی شرعی نیز این موضوع با اشکالات جدی مواجه است. وی با اشاره به پیگیری‌های انجام‌شده در استان یزد گفت: در این خصوص نامه‌ای از سوی معاونت بهره‌برداری وزارت صمت در تاریخ ۶ شهریور ۱۴۰۳ به صمت استان یزد ابلاغ شد که در متن ابتدایی، به‌درستی بر محاسبه بر اساس سال پایه مزایده تأکید شده بود، اما در بخش پایانی نامه، به‌دلیل آنچه به نظر می‌رسد یک اشتباه تایپی باشد، واژه «سال محاسبه» به‌کار رفته است. متأسفانه با وجود مکاتبات متعدد، این خطا اصلاح نشد و همین موضوع مشکلات جدی برای بهره‌برداران معدنی ایجاد کرده است.

مجتبی دستمالچیان، رئیس اتاق بازرگانی یزد، در نشست مشترک کمیسیون معدن و صنایع معدنی و صنایع معدنی اتاق بازرگانی یزد و کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق ایران، با اشاره به شرایط کنونی کشور گفت: شرایط امروز کشور، شرایط آسانی نیست، اما امیدواریم با لطف خداوند، مسیر به سمتی پیش برود که امکان بهبود اوضاع فراهم شود.

پیشنهادات / مصوبات جلسه

مجری	مصوبه / پیشنهاد ۱
دبیر کمیسیون	کمیسیون معدن بسته پیشنهادی برای تدوین دستور العمل سازماندهی حریم را با همکاری سازمان صمت استان و خانه معدن تدوین و به اتاق ایران ارسال نماید
مجری	مصوبه / پیشنهاد ۲
دبیر کمیسیون	موضوع تشکیل یک اتاق فکر مشترک برای طرح مساله و پیگیری دغدغه‌های بخش معدن با مشارکت اتاق‌های استانهای معدنی و پشتیبانی کمیسیون معدن اتاق ایران پیگیری شود